24/05/2019

Излезе нова книга на митрополит Калистос (Уеър) „Царството вътре в нас“

Издателство „Омофор“ дава повод за радост на читателите на стойностната християнска литература с новата книга „Царството вътре в нас“ на един от най-обичаните и вдъхновяващи богослови и православни автори на съвремието – Диоклийския митрополит Калистос (Уеър). Това е втора негова книга в каталога на „Омофор“, след „Православният път“, която излезе през 2014 г.

Преводът от английски на „Царстваоте вътре в нас“ е на Борис Маринов, а редактор на книгата е Мариян Стоядинов.

В книгата митрополит Калистос води читателя по пътя към скришните стаи на човешката душа, „тъй като царството вътре в нас и Царството на бъдещия

век са едно и също нещо“, към тайнството на православния опит от покаянието, към чудото на вярата като усещане на удивление, но и към някои богословски проблеми, за които самият автор отбелязва: „Има въпроси, на които, поне при сегашното състояние на нашето познание, ние не сме в състояние да отговорим. И все пак, колкото и невъзможни за отговор да изглеждат те, ние не можем да избегнем тяхното поставяне.“ Книгата предлага размисли по теми, свързани с православния праксис, с богослужението на Църквата, с изпитанията на духовното наставничество, с молитвата и др.

В книгата митрополит Калистос разкрива и историята на своя личен път към Православието: „В една малко по-различна тоналност, в началото на тази книга включих и разказ за това, как самият аз пристъпих прага на Православната църква. В този разказ се ограничавам до момента, в който бях приет. Може би в бъдеще ще имам възможността да напиша и за последващия си опит – като православен мирянин, като свещеник и като епископ.“
Диоклийският митрополит Калистос (Уеър) е роден във Великобритания през 1934 г. Завършва Оксфорд със специалности богословие и класически култури. Приема православната вяра през 1958 г., след което прекарва много време в православни манастири в Гърция и на Света гора. През 1966 г. приема монашеско пострижение и е ръкоположен за свещеник. През 1982 г. е хиротонисан за Диоклийски епископ към Вселенската патриаршия, а през 2007 г. е провъзгласен за митрополит. Автор е на много книги, посветени на православната вяра; преводач от гръцки на светоотечески текстове, сред които и сборникът „Добротолюбие“. В продължение на 35 години преподава православно богословие в Оксфорд. Неговото слово по неподражаем начин говори едновременно за вечните духовни истини и за актуалните въпроси на съвремието. Лекциите и беседите на митрополит Калистос докосват умовете и сърцата както на навлезлите в дълбините на богословието, така и на онези, които правят първите си стъпки в познанието за учението на Православната църква.ла

Представяме ви кратък откъс от главата „Усещането за удивление“

Преди няколко месеца имах сън. Бях отново в училищния пансион, в училището, където бях учил преди повече от половин столетие. Отначало един приятел ме поведе из вече познатите ми стаи, но тогава в съня ми ние влизахме в други стаи, които никога преди не бях виждал – просторни, изящни, изпълнени със светлина. Накрая влязохме в малък и сумрачен параклис, с мозайки по стените, проблясващи на светлината на свещите. „Колко странно“ – казах аз на моя спътник. „Колко странно е, че съм живял тук с години, и въпреки това никога не съм знаел за съществуването на всички тези стаи“. А той отговори: „Но то винаги е така“.

Точно същата е целта и на всяко автентично богослужение, както и целта на всяко училище или колеж. Колежът, това е място, където ние постоянно

откриваме нови стаи във вселената и в човешкото сърце – както в макрокосмоса, така и в микрокосмоса; място, където една по една ние отваряме вратите на всички тези стаи първия, аспект от християнското значение на колежа или училището. Като място за култивиране на удивление и за търсене на истина, той е в равна степен и място за култивиране на свобода. Удивление и свобода, истина и свобода – тези неща са същностно свързани. Удивлението може да бъде предизвикано, но не можем да бъдем насила заставени на него. А истината, както е казал Христос, ни прави свободни (Иоан. 8:32). Във всеки университет нашата задача е да свидетелстваме за ценността на свободата и да противостоим на всичко онова, което подкопава и отслабва нашата свобода. 132 Ако бъда попитан от моите студенти в Оксфорд „на какво се опитвате да ни научите тук?“, вероятно най-добрият ми отговор няма да бъде нищо повече от това да кажа: „Искаме да се научите да бъдете свободни“. „Научете се да бъдете свободни“. Свободата не може да бъде просто възприета – тя трябва да бъде научена. Представете си, че ме питате „можете ли да свирите на цигулка?“ и ви отговоря: „Не знам, никога не съм опитвал“. Може би ще почувствате, че в отговора ми има нещо странно. Ако обаче аз не съм се научил да свиря на цигулка чрез строгата дисциплина на музикалното обучение, аз не съм свободен да свиря сонатите за цигулка на Бетовен. И така е с всяка форма на свобода. Свободата трябва да бъде научена – чрез аскеза, чрез аскетичната дисциплина на точното наблюдение и на творческото мислене, след което трябва да бъде защитавана с кураж и саможертва. Николай Бердяев казва така: „Свободата ражда страдание, а отказът да бъдеш свободен намалява страданието.

Свободата не е нещо лесно, както заявяват нейните врагове и клеветници. Свободата е трудна. Тя е тежко бреме. И за да облекчат участта си – както с такава поразителна сила е показал Достоевски – хората често се отказват от свободата“ [1]. Ако обаче се откажем от свободата, с това ние принизяваме човешката си същност. Ако пък отричаме на другите тяхната свобода, ние обезчовечаваме тях. Свободата не е лесна и това означава, че в университета ние не предлагаме нито на себе си, нито на останалите 9 133 някакъв лесен път. Никога не трябва да забравяме момента на кулминацията на Богоявленския велик водосвет. Кръстът трябва да бъде потопен, да бъде хвърлен във водите. И не съществува никакъв друг начин, по който да достигнем до преображението. До преображението може да се достигне единствено чрез покаяние, чрез μετάνοια – чрез радикалната промяна на ума, а това означава – чрез нашето съзидателното страдание на Кръста.

Такова е до известна степен значението на колежа или на училището. Като място за култивиране на удивление, неговото призвание може да бъде обобщено чрез думите, приписвани на Христос в Евангелие според Тома: „Нека този, който търси, не спре да търси докато не намери. А когато намери, той ще се потресе. И когато се потресе, ще се удиви от възхищение и ще царува над всички“. Като място за обучаване в свободата, ролята на университета е добре представена, изявена в една юдейска поговорка, записана от Мартин Бубер в неговите Хасидски разкази. Попитали Рави Шломо: „Кое е най-лошото, което зъл порив може да постигне в нас?“. А той отговорил: „Да ни накара да забравим, че всеки от нас е дете на цар“ [2].

Бележки

1. Berdyaev, N. Dream and Reality. An Essay in Autobiography, London: „Geoffrey Bles“ 1950, p. 47. Срв. „Легенда за великия инквизитор“ от романа на Достоевски Братя Карамазови.

2. Цит по: Elliot, J. K. Op. cit., p. 135-136. 11 Buber, M. Tales of the Hasidim: The Early Masters, N. Y.: „Schocken Books“ 1968, p. 282.

pravoslavie.bg